

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Β' ΤΑΞΗ ΕΠΑΛ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΩΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Συμμετέχουμε στο ευρωπαϊκό εγχείρημα

Το παρακάτω κείμενο είναι απόσπασμα από την επίσημη περιγραφή του προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Ζούμε + μαζί» . Έχει αναρτηθεί στον ιστότοπο της Ε.Ε. https://op.europa.eu/webpub/com/europe-better-together/el/EUROPE_Living_together.html (διασκευή).

Η Ευρωπαϊκή Ένωση συνιστά πρώτα από όλα μία σειρά από αξίες που μας επιτρέπουν να ζούμε μαζί, παρά τις διαφορετικές γλώσσες, τους διαφορετικούς πολιτισμούς, τις διαφορετικές θρησκείες και τα διαφορετικά έθιμα.

Δεν είναι εύκολο για μισό σχεδόν δισεκατομμύριο ανθρώπους που ζουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση να καταλάβουν τους ανθρώπους της γειτονικής τους ή άλλης χώρας που βρίσκεται πιο μακριά. Οι αξίες της αλληλεγγύης, της ανεκτικότητας, της ελευθερίας, της ισότητας και του σεβασμού είναι σημαντικές για τη συνύπαρξη των ανθρώπων. Όταν είμαστε αλληλέγγυοι, είμαστε έτοιμοι να βοηθήσουμε ο ένας τον άλλον. Όταν είμαστε ανεκτικοί, αποδεχόμαστε ότι κάποιος μπορεί να ζει και να σκέπτεται διαφορετικά.

Αυτές οι κοινές ανθρώπινες αξίες μάς επιτρέπουν να ζούμε όλοι μαζί και να έχουμε το αίσθημα της συμμετοχής στο κοινό εγχείρημα που λέγεται Ευρωπαϊκή Ένωση.

Παράλληλα, ο πολιτισμός εκφράζει τον τρόπο ζωής μας. Στον πολιτισμό φαίνεται η πολυμορφία των παραδόσεών μας, των ηθών και των αξιών μας. Ο πολιτισμός περιλαμβάνει τις γλώσσες που μιλάμε, τις τέχνες, την αρχιτεκτονική των κτιρίων μας, την εκπαίδευση και πολλά άλλα. Η ανακάλυψη του πολιτισμού μας και του πολιτισμού των άλλων μάς επιτρέπει να καταλάβουμε καλύτερα ο ένας τον άλλον και να ζούμε μαζί!

Όπως είδαμε, μια από τις βασικές αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η αλληλεγγύη. Μεταξύ άλλων, αλληλεγγύη σημαίνει καταπολέμηση της φτώχειας, η οποία το 2018 εξακολουθούσε να πλήττει 1 στους 5 Ευρωπαίους. Επίσης, δεν είμαστε μόνοι μας στον κόσμο. Ήξερες ότι περίπου 1,5 δισεκατομμύριο άνθρωποι ζουν με μόλις 1 ευρώ την ημέρα; Πολλές χώρες της Αφρικής, της Ασίας και της Λατινικής Αμερικής είναι θύματα αυτής της φτώχειας. Πάρα πολλοί κάτοικοι του πλανήτη εξακολουθούν να μην έχουν πρόσβαση σε πόσιμο νερό, σε υγειονομική περίθαλψη ή στην εκπαίδευση. Υποχρέωσή μας είναι να αντιδράσουμε!

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και κάθε κράτος μέλος χωριστά προσφέρουν συνολικά πάνω από τη μισή βοήθεια που προσφέρεται στις αναπτυσσόμενες χώρες σε παγκόσμιο επίπεδο.

Επιπλέον, κάθε χρόνο, παντού στον πλανήτη μας εκατομμύρια άνθρωποι πλήττονται από φυσικές καταστροφές, συγκρούσεις ή πολέμους. Με την ανθρωπιστική βοήθεια που δίνεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση σώζονται ζωές και παρέχονται τρόφιμα, σπίτια, φάρμακα και πόσιμο νερό στους αναξιοπαθούντες. Επίσης υποστηρίζονται οι οικογένειες που πρέπει να εγκαταλείψουν τις εμπόλεμες χώρες ή ανοικοδομούνται κατεστραμμένα κτίρια.

Γιατί η πρωτοβουλία αυτή είναι σημαντική; Όταν ζούμε μαζί, μοιραζόμαστε στιγμές ευτυχίας, αλλά ενδιαφερόμαστε και για τις μικρές ή μεγάλες κακοτυχίες που έχουν οι κοντινοί ή πιο μακρινοί γείτονές μας. Η αλληλεγγύη είναι μία από τις ευρωπαϊκές μας αξίες! Σκέψου κι εσύ: τι θα μπορούσες να κάνεις στην καθημερινότητά σου για να βελτιωθεί η ζωή της οικογένειάς σου, των ανθρώπων στο σχολείο σου, στη γειτονιά σου;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A3. Αποφασίζεις να στείλεις μια επιστολή στην ηλεκτρονική εφημερίδα του σχολείου σου, με στόχο να παρουσιάσεις τις εθελοντικές δράσεις αλληλεγγύης που υλοποιήθηκαν την προηγούμενη χρονιά με πρωτοβουλία του 15μελούς Συμβουλίου του σχολείου σου. Να περιγράψεις δύο (2) τέτοιες δράσεις και να εξηγήσεις σε τι αποσκοπούσαν και για ποιον λόγο αποφασίστηκε να πραγματοποιηθούν. (200-250 λέξεις)

(Μονάδες 25)

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΤΑΣΟΣ ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ (1922-1988)

Αν θέλεις να λέγεσαι άνθρωπος

Το παρακάτω ποίημα είναι απόσπασμα (οι αρχικοί στίχοι) από το ομώνυμο έργο του Τ. Λειβαδίτη που περιλαμβάνεται στον συγκεντρωτικό τόμο «Ποίηση» (Αθήνα: Κέδρος 1979).

Αν θέλεις να λέγεσαι άνθρωπος	1
δεν θα πάψεις ούτε στιγμή ν' αγωνίζεσαι για την ειρήνη και για το δίκιο.	
Θα βγεις στους δρόμους, θα φωνάξεις, τα χείλια σου θα	
ματώσουν απ' τις φωνές	
το πρόσωπό σου θα ματώσει από τις σφαίρες — μα ούτε βήμα πίσω.	5
Κάθε κραυγή σου μια πετριά στα τζάμια των πολεμοκάπηλων	
Κάθε χειρονομία σου σα να γκρεμίζεις την αδικία.	
Και πρόσεξε: μη ξεχαστείς ούτε στιγμή.	

Έτσι λίγο να θυμηθείς τα παιδικά σου χρόνια
αφήνεις χιλιάδες παιδιά να κομματιάζονται την ώρα που παίζουν ανύποπτα στις
πολιτείες

10

μια στιγμή αν κοιτάξεις το ηλιοβασίλεμα
αύριο οι άνθρωποι θα χάνονται στη νύχτα του πολέμου
έτσι και σταματήσεις μια στιγμή να ονειρευτείς
εκατομμύρια ανθρώπινα όνειρα θα γίνουν στάχτη κάτω απ' τις οβίδες.

Δεν έχεις καιρό
δεν έχεις καιρό για τον εαυτό σου
αν θέλεις να λέγεσαι άνθρωπος.

15

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα. Να καταγράψεις την απάντησή σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Ποια προϋπόθεση θέτει η φωνή του ποιήματος, προκειμένου ο άνθρωπος να διατηρήσει την ανθρωπιά του; Πώς την ερμηνεύεις εσύ στο πλαίσιο της σημερινής κοινωνίας; Να τεκμηριώσεις την απάντησή σου με στοιχεία από το κείμενο.

ή

2. Να μετατρέψεις το ποίημα σε ένα πεζό κείμενο διαμαρτυρίας ενάντια στην αδικία και τη φρίκη του πολέμου.

(Μονάδες 25)